XI. évfolyam. Csáktornya, 1894. szeptember 30-án 39. szám.

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilttérek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számittatnak.

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tiszti önsegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt
Fél évre . . . . 2 frt
Negyed évre . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak: Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Alispáni jelentés.

Csertán Károly megyénk alispánja az okt. 1-én megtartandó megyei rendes közgyülés elé terjesztendő jelentéséből a következőket közöljük:

A felnőttek közegészségi állapota a lefolyt egész időszak alatt nem csak kielégitő, de a megye legnagyobb részében teljesen kedvező volt, és csakis a két rendezett-tanácsu városban, valamint a sümegi, lendvai és csáktornyai járás némely községeiben emelkedett május és junius hónapokban a betegforgalom.

A heveny fertőző betegségek legveszélyesebbje, a roncsoló toroklob, mint járvány szintén örvendetes apadást mutatott mert mig a mult téli félévben a megye 21 községében uralkodott, a most lefolyt idő szakban csak 11 községben.

Himlő járvány volt Nagy-Kanizsán, Mura-Szent Mária, Alsó-Mihályovecz és Mura-Vid községekben, megbetegült 93 (a lakósság 0_{36} %-a), gyógyult 64 (68_{80} %). meghalt 26 (27_{95} %), ápolás alatt maradt 3 (3_{22} %). E járvány ellen tett intézkedések felülvizsgálása czéljából május és junius hónapokban Nagy-Kanizsán és Mura Vidon a vármegye főorvosa személyesen megjelenve, a betegeket egyenként meglátogatta, az óvintézkedések mindenütt szigoruan végrehajtattak, az elrendelt teendők a perlaki járásban a főszolgabiró, Kanizsán pedig a főkapitány személyes ellenőrizése mellett teljesittettek, a baj tovaterjedésének mielőbbi megakadályozhatása czéljából a kisdedek beoltása s az ujraoltás azonnal végrehajtatott, azonkivül a felnőttek ujraoltása is teljesittetett, a járvány a perlaki járásban rövid idő alatt teljesen megszünt, s Kanizsán is szünőfélben van.

A megye 3 járásában uralgó trachoma járványra vonatkozólag van szerencsém jelenteni, hogy a gyógykezelés mikénti teljesitésének felülvizsgálata czéljából junius 25-től 29-ig dr. Féuer Nathániel kir. egészségi felügyelő ur a vármegye főorvosával bejárta az egész járvány-lepte vidéket és Kotor, Mura-Vid, Mura-Szent-Mária, Alsó-Domboru, Draskovecz, Mura-Csány, Hodosán, Mura-Király, Perlak, Szoboticza, Csáktornya, Mura-Siklós, Alsó Lendva Kapcza, Cserencsócz, Bellatincz és Turnischa községekben mint rendelési központokon megvizsgálták az ily betegekkel biró 85 községből megjelenteket, az összeirt 1875 egyén közül megjelent 1612, a távol maradt 263 legtöbbje oly munkás, kik már kora tavasz óta a barcsi vasuti telepen foglalkoznak, vagy nyári munkára vállalkozva szomszéd tartományokba távoztak; a megjelentek közül trachomásnak találtatott 1296, trachoma gyanusnak 44, mint gyógyult a lajstromból törültetett 271. Az összbeteglétszámból 30 esett a csáktornyai járásra, mig a többi a perlaki és alsó-lendvai járások közt oszlik meg. A megjelenés pontossága, a betegek elővezetésének rendje, valamint a községekben a szükség kórházak és rendelő helyiségek berendezése felett a felügyelő ur elismerését fejezte ki az illető főszolgabirák előtt, kiknek erélyes és buzgó eljárása teszi lehetővé, hogy e betegségnek komoly és sulyos voltát legtöbb esetben nem ismerő köznép a hatóság emberbaráti intézkedései előtt ma már meghajol és a jó eredményeket látva, a gyógykezeléstől nem idegenkedik.

A gyógykezelés mikénti beosztását és a betegek orvosi ellátását illetőleg okvetlenül szükségesnek találtatott, hogy a működő orvosok szaporittassanak, miért is a tek. közigazgatási bizottság által a nm. belügyminiszteriumhoz kérelem intéztetett az iránt, hogy a lendvai járásba egyelőre Turnischa székhelylyel államköltségre járványorvos alkalmaztassék, továbbá a kotori körben, hol szintén majd négyszázra emelkedik a betegléts zám, a jelenlegi körorvos, ki egyéb teendőit pontosan teljesiti, korára való tekintetből a trachomások kezelése alól felmentetett, s helyette Szabó Zsigmond dr. domboruri községi orvos bizatott meg havi átalány mellett a szembetegek gyógyitásával.

Minthogy továbbá a szembetegek közt

A „Muraköz" tárczája.

Az aszfaltgyár F.-Dernán.

Irta: Jancsó Gyula.

Margitáról indultunk el a reggeli órákban. Kocsink lejtős hegyi uton halad az etdőig. Igazán azért van tán az ut széle szilvafákkal sürün szegve, hogy az a fekete ábrázatu néhány kéménykotró legény, a ki éppen erre bandukol, föllázadt gyomra követelését csilapitsa le A kocsiut a mély erdő sürüjén is keresztül huzódik; honnan magas fennlapályra jutunk. A hátas feunlapályt törökbuzás és zabos földek köritik. Már innen láthatók a levegőben repülő „kutyák", ahogy sötét tartalmukat köszén alakjában szállitják a telepre egy közeli tót faluból.

A kutya nem egyéb egy iv alaku fülön függő nyiott vas ládánál, mely az erdő felett magasan elfutó erős drótkötelen himbálva viszi terhét és pályája közepén békésen köszönti a telepről szénért ballagó kutyatársát. A sodrony-kötelet a telepen föllállitott hatalmas gépezet tartja működésben és légpálya nevet visel.

Éppen a gépház felállitásával foglalkoztak, midőn a felső-dernai asztalt-gyárba érkeztem. A nap csak ugy perzselt. S daczára a forróságnak, a munkások hangyaszorgalommal nyüzsögtek. Itt sárga földet ástak, ott fekete agyagot vájtak; innen a pöröly zaja, onnan a gyalu csiszogása hangzott; a tetőkön az erdő öreg tölgyeit fürészelték, a völgyben meg szarugerendákat vésték egymásba. Egyik munkás targonczán, a másik lejére emelt kosárban czipelte terhét; még az apró gyerekek se maradtak távol, kiknek serdültebb része a fütö szerepét vitte, apraja pedig délebédet hozott verejtékező apjának. A merre tekintettem, mindenütt ember ember hátán mozgott, kiknek sorai közt az aszfaltos kis kocsik futkostak apró vágányaikon.

Úgy nézett ki a telep, mint valami megriadt hangyaboly.

Legelénkebb volt a sürités a légpálya háza körül.

Kilestem, kinek szavára hajlik a munkás tömeg? Egy szürke ruhás ur volt, kihez menten hozzá furakodtam s a gyár igazgatója után kérdezősködtem. „Én vagyok" — felelé — s készséggel engedte át fiát vezetőmül. A fiatal technikus magyaros szivességgel vitt be a telep minden zege-zugába.

Elmondta, hogy a gyár még csak bölcsőjében van s alig 15—20 éve dolgozzák föl földje rejtett kincsét, melyre mintegy 30 évvel előbb bukkant a terület akkori tulajdonosa, a nemes Baranyi család.

Sajátságos ez az aszfalt!

Szőlővel határolt menedékes hegy hosszura nyult gerinczén vagyunk, hol kőnek és forrásvíznek nyoma sincs. Magunk előtt 5—12 méter magas vágott agyagfalakat látunk meredezni, melyek tövében már barnulni kezd a talaj, miglen alább-ásás következtében szénfekete rétegre akadunk. Ez a koromsötét agyag — az aszfalt.

Állaga csalódásig hasonlit a rúgygyantához és ép oly szivós. Ásóval és kapával nagyon kinos lenne hozzáférni, csakis csákány segélyével vághatò. Legalább 4—5 csapás kell egy-egy tenyérnyi darab elválasztásához. Igen zsiros tartalmu vastag tömegben hüzódik a föld gyomrában ugy 5—12 méter mélyen.

Ásás közben valóságos aknák és tárnák keletkeznek, de ezek előállitásához csaknem évek szükségesek, mert az aszfalt kutatásához, kiemeléséhez és tisztitásához temérdek munkás kéz kell.

Maga az aszfalt-anyag számos alkatrészből áll.

A nyers ásatagot órlás kazánba öntik, hol egy bizonyos hőfoknál megolvad. A kazán akként van szerkesztve, hogy a feloldott aszfaltból a homokot az utolsó szemig kiválasztja és gyorsan mozgó kerekekre illesztett apró serpenyők segitségével magából kiveti.

És mily tiszta homok ez! házépitésnél megfizethetetlen volna.

Mikor az aszfalt-anyag a homoktól megszabadult, egy jól fütött másik öblös kazánba kerül. Itt ujból hevittetik. Ennek a kazánnak az a rendeltetése, hogy az aszfaltban bőven elrejtett nedvességet elvonja és nehány csatornán elvezesse. Megszabadulván a homoktól és viztől, a folyékony aszfalt hasonló lesz a legfeketébben ragyogó tintához, melynek föiületén zsiros foltok úsznak.

Ily állapotban helyezik át a harmadik kazánba, mely még nagyobb foku hevitésnek van kitéve. Ez a kazán addig s addig főzi, forgatja és izzasztja a csepolyóssá lett aszfalt-anyagot, hogy teljesen elkülönitt annak gazdag olajtartalmát, mit vékony csöveken a hütőkészülékbe csapol, hol az olajban még bennrekedt idegen párák leverődnek s előáll a vastag kőolaj, melyet tet-

a perlaki járásban olyanok is voltak, kiknek baja műtéti beavatkozást kivánt, az itt volt egészségügyi felügyelő ur emberbaráti érzéstől indittatva augusztus hó folyamán Perlakra ismét lejött és itt egy kórházul berendezett helyiségben 18 szegénysorsu szembetegen teljesitett sikeres műtétet.

Az állategészségügyi viszonyok a több helyen felmerült járványok miatt kielégitőnek nem mondhatók, mert az előző hónapokban szünni kezdett sertésorbánc ujólag járványosan lépett fel, melyhez hozzájárul a sümegi járás 6 községében a szarvasmarhák ragadós száj és körömfájása.

A folyó évi április hó 1-től augusztus hó 31-ig a vármegye területén előfordult tüzesetek száma 39 volt, melyeknél az összes elhamvasztott érték a hivatalos kárfelvételi jegyzőkönyvek szerint 112.113 frt 70 krt tett ki; melyekből biztositva volt 50.147 f tnyi érték s igy a biztositatlanul szenvedett kár 61.956 frt 70 krra rug.

A tüz keletkezésének oka a teljesitett vizsgálatok szerint 5 esetben gondatlanság, 5 esetben gyujtogatás, 3 esetben villámcsapás és 26 esetben kideritheten volt.

A folyó évre előirányzott közuti fedanyag nagy részben már kiszállittatott s a szakbeli utibizottsági tag urak közreműködése mellett át is vétetett, sőt némely helyen annak elhasználása a szükséghez képest megkezdetett.

A törvényhatósági utszemélyzet tevékenysége általában kielégitő.

Vasutügyünk terén említést érdemel a Szt.-Gróth—zala-apáti, Sármellék—balatonszent-györgyi h. é. vasut, melynek közigazgatási bejárása megtartatott.

Élénk érdeklődés mutatkozik ezen kivül a Tapolcza—keszthelyi balaton melléki vasut vonal kiépitése iránt, melynek közigazgatási bejárására a nm. kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által folyó évi október hó 2-ik napja tüzetett ki, valamint a Sümegh—keszthelyi vasut-vonal kiépitése iránt is.

Pósta és távirda ügyek terén említésre méltó mozzanat nem fordult elő.

Gőzkazán 263 darab van üzemben, melyek közül ez évben szilárdsági próba alá vétetett 11, megszemléltetett 23.

Említést érdemel azon körülmény, hogy a tek. közigazgatási bizottság határozata folytán a vármegyei és állami közutak mentén levő községek tüzifecskendőit és tüzoltási eszközeit az államépitészeti hivatal tagjai alkalmilag megvizsgálják, mely gyakorlatnak azon üdvös eredménye van, hogy a községek tüzoltó eszközeiket folyton jó és működésképes állapotban tartják, s több esetben ezek használatára ki is oktattatnak.

A vármegye törzsvagyona áll 5400 frt töldtehermentesitési, 800 frt magán kötvény és 3559 frt 55 krnyi takarékpénztári betétből, vagyis a törzsőke 9759 frt 55 kr., kamat 50 frt 40 kr.; — ezen kamat hátralék, valamint a törzsvagyont megillető 450 frt hátralékos bérkövetelés behajtása iránt az intézkedések megtéttettek és igy ezen befolyandó cselekvő követelésekkel együtt a vármegyei törzsvagyon állaga 1894. évi szeptember hó 1-én 10.259 frt 95 krt tett ki.

Képviselőtestületi közgyülés.

Csáktornya város képviselőtestületének folyó hó 25-én tartott rendes közgyülésén Pruszácz Alajos városbiró beköszöntője után Ziegler Kálmán kir. közjegyző meleg szavakkal üdvözölte az ujonan megválasztott tisztikart.

Tárgyalás alá került az 1895 évi s a pénzügyi bizottság által átvizsgált költségvetés előirányzata, mely szerint a 29186 frt 99 kr. bevétellel szemben 38840 frt 20 kr. kiadás van a jövő évre felvéve; a fedezetlenül maradó 9653 frt 25 krnyi összeg pótadó utján nyervén fedezetet, ez a mult évi 27%-al szemben 29 és fél—30%-ra fog emelkedni A költségvetés részletes tárgyalásának kapcsán Ziegler Kálmán indit ványára Krasovecz Ignácz dr. módositása mellett, — többek hozzájárulása után egy segéd egyzői állás szervezése elhatároztatott oly formán, hogy az eddigi városi irnoki állás beszüntetvén, pályázat utján tölti be a képviselő testület az uj állást. A városi tanácsosok 25 frt diját — mely összeget csekélységénél fogva tiszteletdijnak sem lehet mondani, a felhozott nyomós indokok alapján tö ölték, az igy fennmaradó 250 frtnyi összeg, valamint a pályázat utján 200 frttal betöltendő városi állatorvosi állás rendszeres illetménye mellett az eddigi 300 frttal szemben fennmaradó száz frt. egyszerüen töröltetik a a kiadások rovatából.

A tisztviselők pragmatikáját és illetményeit szabályozó statutumok sürgős megszerkesztése kimondatott; a szabályzat jóváhagyás végett annak idején a törvényhatóság elé fog terjesztetni.

Megejtették az iskolaszék, ipariskolai, épitészeti és egészségügyi bizottságok ujra választását a következőkben: Az iskolaszék tagjai lettek: Czvetkovits Antal, Deák József, Krasovecz Ignácz dr., Nuzsi Mátyás, Pruszácz Alajos, Schvarcz Albert dr., Szeiverth Antal, Szilágyi Gyula, Tódor József, Wollák Rezső, Zakál Henrik, és Ziegler Kálmán. Az épitő-bizottság tagjai: Bencsák Ferencz, Benedikt Ede, Debics János, Hirschmann Leo, Morandini Bálint, Rosenberg Lajos, Szakonyi Zsigmond és Ziegler Kálmán. Az egészségügyi bizottság tagjai: Wéber Vincze, Bencsák Ferencz, Fink János, Jenei Gusztáv, Krasovecz Ignácz dr., Schvarcz Albert dr, Pálya Mihály, Pethő Jenő, Szakonyi Zzigmond és Schwarcz Jakab. Az ipariskolai bizottság változatlanul a régi maradt.

A kaszárnya felépitése ügyében a közelebbi tárgyalások foganatositására Ziegler Kálmán, Pruszácz Alajos és Hirschmann Leo tagokból álló bizottság választatott.

A déli vasutnak tervben levő államositásával, az ez ügyben forgalomban levő hirek alapján inditvány merült fel az iránt, hogy a város illetékes helyen lépéseket tegyen az itteni állomásnak vasuti központtá szervezése ügyében. Tervszerü megállapodásról ez idő szerint természetesen szó sem lehet, de Ziegler Kálmán tanácsosnak tüzetes fejtegetései és Pilicz állomási főnöknek felvilágositásai után három tagu: Ziegler Kálmán, Pruszácz Alajos és Hirschmann Leo képviselőkből álló bizottságot küldött ki a képviselőtestület azzal a felhatalmazással, hogy minden, legjobb belátásuk szerint szükséges lépést tegyenek meg a város érdekében. Az elmondottak szerint kilátásainkat röviden a következőkben lehetne vázoln: Remélhető, hogy Csáktornyán az átvétellel járó u raszervezés kapcsán, mint határszéli állomáson forgalmi főnökséget lehet szerveztetni; ha Csáktornya állomásittatnék, ez esetben a tehervonatok, talán a személyvonatok is itt állomásittatnának, fütőház, javitómühely, vasuti szertár szerveztetnék. Hogy ezen körülmény a város fejlesztése szempontjából lehető kedvezően használtassék ki, t. i. az államositással járó ujjászervezés, azt első sorban most a kiküldött bizottságnak éberségétől, kellő körültekintésétől várhatjuk. Hogy a letelepedő 50—60 családból álló személyzet a városnak fejlődését ujabb épitkezések stb által mily mértékben fokozná, tölösleges fejtegetni.

Tárgyaltatott a szépitő-egyesületnek azon kérelme is, hogy egyrészt anyagi támogatásban részesitené a város érdekeit szolgáló egyesületet a képviselőtestület, másrészt: engedtetnék át az egyesületnek a lefolyt népünnepély alkalmával is használt terület, mely befásittatnék és bekeritve nyári mulatságokra alkalmas térnek használtatnék. A kért területet készséggel bocsátja rendelkezésre a képviselőtestület; az anyagi támogatást azonban e pillanatban, a városnak éppen a számadásokból is látható terhes kiadásai miatt, bár sajnálattal, nem adhatja meg, mihelyt azonban a város anyagi viszonyai azt megengedik, szivesen támogatja a nemes czélt szolgáló és

---

szés szerinti mérvben és mennyiségben juttatnak a finomitó medencze számtalan vesztőjébe.

Megmarad tehát a tiszta aszfalt, mely hajszálra olyan, mint a higra olvasztott fekete szurok. Ezt hordóba öntik, s kihült állapotban áruba bocsátják.

Van még egy főzőkonyha, mely ugy veszi ki magát, mint valami nagyobb száju falusi kut fődetlen kávája. Szerkezete akár a közönséges mosókonyha katlanos nemenczéjeé: hatalmas rézüst alatt vaskos fahasábok lángolnak s az üstben buzog a fénylő aszfalt. Sokáig bibelődnek vele; mint a szilvaizt, épp ugy főzik; még kavarják is. Mindez azért van, hogy a három kazán bevitése daczára még netán az aszfaltba szorult bármily természetü idegen elemet illó pára alakjában magából kiüzzön s ha ez megtörtént, előáll az ugynevezett aszfaltlack. Szine fénylő fekete s oly finom, hogy olajfesték vékonyságu réteggel vonhatók be vele a tárgyak...

Mint látható tehát, az aszfalt-telep, bár temérdek müveléssel jár, de dúsan is fizet.

A gyártelep örökös füstfelhővel van fedve, mely azonban inkább az illó részek párájából verődik össze. A levegő nehéz, mert az illó olaj megteliti. De korántsem egészségtelen, sőt az orvosok véleménye szerint a mellbajokat megakadályozza. Nem is emlékeznek a munkások csak egy tüdővészes esetre se... A telepen a napszámosok hajszálra egyforma házikói egyenes utczákat alkotnak. minden épületben 3 lakrész van s minden osztály 1—1 szoba, konyha és éléskamrából áll. Kivételt csak az igazgató lakóháza képez, mely a hegyoldalon jó magasan fekszik, mintha csak egykor fecskék rakták volna oda. Előtte terrász, oldalain lankás kert.

Vize a telepnek nincs. E hiányon ugy segitenek, hogy az ivóvizet a szomszédos Alsó-Dernáról szállitja 2 szomoru csacsi. (Erre ugy nevezik „isten lova“). A munkához kellő vizmennyiséget pedig a völgyben csatornákkal körülhálózott deszkabélésü medenczébe fogják fel esős időben...

Tanulságos az a szilárd összetartás, a mi a telepen az intézők és munkások közt észlelhető. Bezzeg nincs itt munkáskérdés! Pontosan áll helyére mindenki a gép egy bögöszavára: ez jelzi az ebéd idejét s az est beálltával a foglalkozás végét...

Nincs ünnep vagy vasárnap, hogy az erdőn kedélyes mulatságot ne rögtönöznének. Tudják is ezt a margittai czigányok s hivás nélkül is ott teremnek. Csapong ilyenkor a fesztelen jókedv s az erdő kerek tisztásán ép oly vigan járja a csárdást az igazgató kedves felesége, mint a soknyelvü munkáscsaládok nőtagjai...

Zsurlódást nem ismernek; béröket minden szombaton megkapják s mert nehéz munkát végeznek, — jól is élnek.

szintén a város érdekében működő egyesületet.

Ezeken kivül még apróbb, részben személyi ügyek tárgyaltattak.

Különfélék.

— *Dr. Mangin Károly* kir. tanácsos, megyei főorvos e hó 27-én Csáktornyán gyógyszertári vizsgálatot tartott. Ő nagysága másnap a stridói fiók-gyógyszertárnál teljesitett hivatalos vizsgálatot.

— *Meghivó.* Csáktornyán, f. évi október hó 6-ik napján fog megtartatni Jeney Gusztáv igazgató-tanító ur, a csáktornyai népiskolánál eltöltött 25 éves tanitói működésének jubileuma a következő programmal: d. e. 10 órakor ünnepélyes istenitisztelet, ez után a népiskolában a tanuló ifjuság elénekli a himnuszt, mely után Rhédey Antal népiskolai tanuló üdvözli a jubilánst s átadja a jubilans volt tanitványainak ajándékát, erre Zrinyi Károly polg. isk. tanitó ur, volt tanitvány üdvözli, illetve méltatja a jubiláns 25 éves működését, végül a népiskola ifjusága énekkel fejezi be az ünnepélyt, melyre az érdekelt t. szülőket, volt tanitványokat s a tanügy barátait tisztelettel meghivja a rendező bizottság elnöke Nuzsy Mátyás.

— *Szépitő-Egyesület* választmánya Morandini Bálint elnöklete alatt e hó 24-én gyülést tartott, melyen a következő határozatokat hozta: 1. Alszeghi Alajos beterjesztette a folyó hó 16-án rendezett népünnepély költségeinek és bevételeinek kimutatását, a mely szerint az összes bevétel 828 frt 05 kr., a kiadás 714 frt 88 kr. Tiszta jövedelem 159 frt 36 kr. Az érdekes számadást a következőkben ismertetjük: Bevétel: 1323 belépő jegy után 264·68 kr. Felülfizetések 62·40 frt. Panoráma és legyezők 58·02 frt. Tányér és korsók után 28·57 frt. Kenyér után 33·40½ frt. Ördögmotolya 5 frt. Kávé után 13·55 frt. Hus után tiszta 20·90 frt. Bor után 166·08 frt. Sör után tiszta 50·00 frt. Szalámi, sajt stb. 82·52 frt Különfélék 42·92½ frt. Kiadás: Zenészeknek 101·88 frt. Versenyfutók és előleg 7·68 frt. Tüzijáték 32·83 frt Erfurtból 61·67 frt. Borért 118·85 frt. Tányér- és korsókért 30·78 frt. Mázolóknak 17·50 ft. Kenyérért 38 frt. Vászonnemüek 13·81 frt. Vasnemüek 16·07 frt. Nyomda Varazsd 17.15 frt. Nyomda Csáktornya 21·40 frt. Panoráma-apróság 10·67 frt. Szalámi, sajt, kávé stb. 112·07 frt. Deszkákért 6·20 frt. Napszámosoknak 58·36 frt. Kiszolgálóknak 44·96 frt. Adóhivatal 2 frt. Összesen 828·05 frt bevétellél szemben áll 714·88 frt kiadás. Készpénz maradék 113·17 frt s ehhez hozzá jön a leltár szerint átvett tányér, korsó, lámpion stb. értéke 46·19 frt; az összes tiszta jövedelem tehát 159·36 frt. 2. A választmány Morandini Bálint, Czvetkovits Antal, Salon Péter, Masztnak József, Neumann Albert, Alszeghi Alajos, Sztrahia Károly és a többi rendező uraknak, valamint Herlinger Olga kisasszonynak, Kohn Herman és Löbl Mór uraknak részint a rendezés, részint az elárusitás, nemkülönben deszka és egyéb anyag kölcsönadása körül tanusitott szivességükért jegyzőkönyvileg a legmelegebb köszönetét szavazta. 3. A választmány elhatározta, hogy azt a helyet, a hol a népünnepély tartatott, a város képviselő-testületének beleegyezésével eleven-keritéssel veszi körül s általában egy állandó nyári mulatóhely s esetleg népkert céljaira berendezi és beülteti. Evégből a városi képviselő-testületet megkeresni elhatározta. 4. Ugyancsak a város képviselő-testületét megkérni elhatározta, hogy a szépitő-egylet céljait rendes évi subventióval támogatni sziveskedjék. 4. A létesitendő park kérdése egy külön gyülés tárgyául kitüzetett.

— *Megerősités.* A zágrábi szentszék Bezenhofer Mihály tüske-szent-györgyi róm. kath. kántortanitót jelen állásában végleg megerősitette.

— *Országos telefonhálózat.* A kereskedelmi miniszteriumban a telefonnak olyan kifejlesztését tervezik, hogy első sorban az összes megyei székhelyek a fővárossal, azután a járási székhelyek a megyei székhelyekkel, továbbá a jelentékenyebb községek a járási székhelyekkel és végül a fontosabb központok egymás között is telefonnal köttessenek össze. Ez az országos hálózat a posta- és táviró reformját is maga után vonná, a mennyiben a hálózat a táviróhálózattal közösen telefon- és táviró igazgatóságok alá rendeltetnének, mig a postaigazgatóságok hatáskörében csak a posta ügyek maradnának.

— *Statisztika.* A csáktornyai járásban folyó évi április 1-től augusztus 31-ig terjedő időszakban született 675 egyén, meghalt 504 egyén; szaporodás 171. A perlaki járásban született 717, meghalt 363 egyén; szaporodás 354

— *Szőlővesszők adományozása.* A törvényhatóságok, községek, egyesületek és szövetkezetek által közérdekü czélokra létesitendő amerikai szőlővesszőket a földmivelésügyi miniszter ingyen adja, ha folyamodók magukat a következő feltételeknek alávetik: 1. A szőlővessző szaporitó anyatelep a folyamodó saját tulajdonán vagy ezen czélra legalább 12 évre bérelt területen állitandó fel. 2. a telep megfelelőn rendezendő be, s fenntartásáról és a kerületi szőlőszeti és borászati közeg utmutatása szerinti kezeléséről folyamodó saját költségén tartozik gondoskodni 3. A telep földjének előkészitése (forgatása) a vesszők adományozásáról szóló értesités vétele után azonnal megkezdendő és még őszszel befejezendő. 4. Az adományozott szőlővesszőket csakis a közérdekü szőlővessző-szaporitó telep czéljaira szabad felhasználni. A folyamodásokat minél előbb, de legkésőbb október hó közepéig kell az ottani kerületi szőlőszeti és borászati felügyelőhöz benyujtani.

— *Váltópénzek bevonása.* A régi 20 és 4 krajczárosok bevonásának határideje deczember 31-én jár le. A régi tizkrajczárosok, egykrajczárosok és félkrajczárosok, valószinüleg 1895. deczember 31-ig maradnak csak forgalomban és helyettök koronaértékre szóló uj nickel és bronz pénzeket fognak kibocsátani. A bevonás már is megkezdődött oly formán, hogy a kopottabb pénzdarabokat az állampénztárak visszatartják.

— Interview Edisonnál - A nagy amerikai határozott ellensége minden interviewnek: Ediggelé még egyetlen laptudósitónak sem sikerült a feltalálóval hosszabb beszélgetést folytatni és életviszonyait kifürkészni, a mi az ismert élelmességü amerikai ripotereknél sokat mondó dolog. Most nem rég sikerült e gárda egyik furfangos képviselőjének a zárkózott amerikait alaposan megintervievolni. Riporterünk egy nagyobb társaságban találkozott Edisonnal. A beszélgetés vidáman folyt Edisonnról és találmányairól. Penny kapván az alkalmon, érintőleg e kérdést vetette föl: Melyik volt az első találmánya Edison úr? Edison, a ki addig élénken vett részt a társalgásban, észrevette a tudositó szándékát és lehangolttá lett. A felelet elmaradt. A tudósitó azonban jól ismerte az amerikai nők kiváncsiságát és ezek ostromainak Edison sem tudott sokáig ellentállni és végül igy kezdé: „Mint szegény ujságkihordó gyerek, az utczasarkon árusitottam el kis ujságaimat és eszmékkel telt fővel, de meglehetős üres zsebekkel, gondolkodva haladtam végig az utczán. Ujságaimban olvastam, hogy városunk gazdag bankárjánál, S. urnál, az utóbbi napokban vakmerő betöréseket követtek el a »betörés elleni biztonságu" pénzszekrényeiben és hogy e rendkivül gazdag ember kétségbe van esve afölött hogy kincsei nincsenek biztonságban ilyen támadások ellen." Ez segithet rajtam, gondolám, és rövid idő mulva a bankár előtt álltam, a ki csodálkozva kérdezősködött kivánságom után. „Uram én hallottam az önt ért szerencsétlenségről, nékem van egy találmányom, mely minden pénzszekrény tolvajt pár óra alatt az ön kezeibe szolgáltat. — Ah, és mit kér az ön találmányáért? — Nem kevesebbet, mint szépségéről hires, egyetlen leánya kezét!"-„Lehetetlen. Ajánlok 10,000 dollárt találmányáért, feltéve, hogy találmányának sikeres működését bebizonyitja. Legyen, de leánya kezét aztán biztosan akarom! No hát áll, felelte a bankár, ha leányom bele fog egyezni." — E reménnyel fogtam munkámhoz. Két nap mulva ismét fölkerestem a bankárt. Ágyban találtam.— „Uram,"—mondám—„tegnap esti 8 óra után ön pénzszekrényét vizsgálgatta.„ — „Igenis." — „A zár érintésekor villamos ütést kapott, minek következtében ma reggeli 8 óráig eszméletlenül maradt és ez idő szerint jól érzi már magát?" — „Igen, de igen tisztelt uram, ez az én találmányom, mindenki, a ki irodazárás után az ön pénzszekrényeit hivatlanul megérinti, eszméletlenül marad fekve a pénzszekrény előtt mindaddig, a meddig ön akarja... akár föl se kel többé, ha ugy kivánja!" — Ez volt az én első találmányom — végezte Edison. — És a bankár leánya? — „Tudvalevőleg nem az én felesègem". — És melyik az ön utolsó találmánya?« — kérdé az interviewoló. — „Az imént elbeszélt történet..... (Közli: Bergl. mérnök).

Érdekes közgyülés. E napokban tartatott meg a gróf Eszterházy Géza-féle cognacgyár részvénytársaság évi közgyülése. Mikor a közgyülés véget ért, az igazgatóság meghivta a részvényeseket a gyár és pinczehelyiségek megtekintésére. Kiváncsi érdeklődéssel halgatta a csupa előkelő kereskedőkből álló vendégcsoport a vezérigazgató magyarázatait: miként desztillálódik meleg uton a jófajta bor cognaccá, mint erősbödik izben, aromában hova tovább való pihenése alatt stb. stb. Mikor azután megláttak a részvényesek az óriási hordókkal telt pinczeraktárakat, a hol érték szerint külön-külön fekszenek az egy és több csillagos cognacok, mikor megkóstolgatták a hordók illatos, zamatos tartalmát tisztelettel tekintettek a drága hordó-óriásokon végig (némelyik 8,000 és 9,000 liter tartalmu) és mintegy vezényszóra hangzott fel az éljen, melyet visszhangoztatott a részvényeseknek a borpinczében kostolgató csoportja. Késő délután volt már, mikor a részvényesek bizalomteljes lelkes hangulatban a gyárból távoztak.

Szerk. üzenet.

Csáktornya. »Elismerést az érdemnek«. Hozzánk küldött sorait egyrészt pártfogoltja érdekében, a kinek nem akarjuk szerénységét sérteni, másrészt azért nem közölhetjük, mert nem ütik meg a közölhetőség mértékét. Észrevételei egyébként is tárgytalanná váltak.

Felelős szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)
könyvkereskedése.

XI. tečaj Vu Čakovcu, 1894 30-ga septembra. Broj. 39.

S uredničkom moči je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo: Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:
Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeči družtveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki četijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajučega činovničkoga družtva“, „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Još jedenput o govoru dr. Wlassits Gyule,

vu kojem daje račun o djelovanju vu orsačkom spravišču.

Ni na kraju pameti mi nije, da bi formalni račun dal o svojem delovanju. Neznam, jeli imam prav, — ali to je moje osvedočenje, da su formalni govori več né vu navadi. Denes more vsaki, koji ima volju za politiku znati, kaj se spravlja vu orsačkom spravišču i kaj dela ablegat.

Ovakvi govori nisu niti za ablegata dobri. Ar ili samo nabraja zakone, koje su stvorili, a do tih more vsaki dojti, — ili kaj je pri nas vu hudoj šegi, da ablegat sebe i svoja dela hvali, pak se dogodi, da se sam preveč izkiti; a ni jedno ni drugo nehasni. Pak ako mislim, da su ovakovi formalni računi prešli svoju medju, poleg tak jako razširene štampe; zato držim za vekšu potrebočiu, da se ablegat več krat izide svojim zbiračom.

Delovanje ablegata na kotar, i delovanje na kotara na svojega ablegata je najbolša politička mera, prez koje se na izpunjene narodne volje ni misliti nemre. I ja idem za tim. Pak ako sam lani iz stanovitoga zroka né mogel dojti, to sam vu odprtom pismu dal račun svojemu kotaru, pak sam se ovak trsil, da budem sa svojimi poštuvanimi zbirači sklopljen vu vsih stvarih, potrebočah i pitanjih, tak vu osobnih kak vu političkih I tu izjavljujem, kaj sam več na ovom mestu včinil, da je zvanje ablegata, da zna, kak je kotaru vu kulturnom napredku, vu gospodarstvenih i drugih poslih, da more braniti svojega kotara na orsačkom spravišču i delati za dobro svojih zbirača. Nego je zato potrebno, da je ablegat večkrat vu svojem kotaru.

Akoprém mi je vu vezdašnjem političkom stanu bilo jako milo, kaj ste me ne gledeč na stranjku — tak ljepo dočekali, pak vam se zato opet ljepo zahvalju, jem; ipak budem ja samo onda mogel večkrat med vas dojti, ako sim dojdem — dimo dojdem, pak kojemu je samo jedna stvar na srcu: da vašu prijateljsku desnicu zasluži.

A vezda budem s vašim dopuščenjem govoril o nekojimi glavnimi političkim pitanjima.

Vi vsi čutite potrebu reforme o ravnanju občine i varmegjije. Ja, odkad politički mislim, navěk sam zato, da se ravnanje občine i varmegjije preda vladi (kormanju). To išče magjarski orsag to išče ugled (preštimanje) i moči njegova Nemrem ni ja svoje stanovišče naznačiti, gledeč na to, kak budu občine uredjene. Ali vsakoga moram osegurati, da budem samo tak zakon podupiral, koji je prema mojim vam več poznatim načelima, koji osigura vekšim občinam, da se same ravnaju, koji bude notarjuše vu državnu službu postavil s takvom pomoćjom, da budu notarjuši mogli svoju zadaću izpuniti, i da bude vre jedenput kraj tomu, da vu našem velikom orsagu ima i takvoga notarjuša, koji ima 20 občinah pod sobom; a pod nekoju notarijašiju spada do 80 jezer mekot zemlje. Od svoje strani nebudem zapustil, kad bu taj zakon vu orsačko spravišče došel, a da ga nebi poštuvanim velikim sudcem i notarijušem ovoga kotara predal, da budu mogli ono, kaj o tom zakonu misliju meni na znanje dati. Ja morem gospodu osigurati, da ih budem drage volje zagovarjal. Bilo bi dobro, da bi pri nas vsaki kotrig družtva, koji ima toliko znanja, imal dél vu pripravi za stvaranje zakona. Onda bi naši zakoni dugši život imeli, nego li vezda imaju.

Još morem spomenuti narodnostno pitanje.

Občenito mislim, da človek nesme niti p etéravati niti pomenjšavati, ali ipak vidim pogibelj, ako človek tomu pitanju menja važnost daje, nego je.

Jedno je družtvo, koje hoće orsag razcepkati. Ovi koji delaju proti jedinstvu magjarskoga orsaga, moraju se kaštigovati.

ZABAVA.

Mudri sultan.

O sultanu Bimbambumu se pripovieda, makar i neistinita, ali dobro znajdjena pripovest sledečeg sadržaja: To je bilo još u prastaro vrieme, kad je sultan Bimbambum jedne noći senjal, da je sve zube zgubil. Kak je več za onda to bila navada, a i danas nieki na to praznovierje puno drže, dal si je dopeljati gatara, koj je najmre znal senje raztolnačivati te ga zapita, kaj bi ova njegova senja imala značiti? — Gatar potegne sve svoje mudrosti u jednu te zavikne: „Oh nesreća! Svaki zgubljeni zub znači gubitak jednog Tvog rodjaka!“

„Kaj si mi gatalo ti pseto“ — zakriči sultan — „Pak si se ti podstupil to meni u oči reči? — Odpelajte ga odmah van i vudrite mu sto batin, za da bu znal, kak se svemožnomu sultanu nesreću prorukuje!“

Zatim bude drugi gatar dopeljan i zapitan, kaj on do ove senje drži i kaj bi mogla znamenovati? — Ov opet sve svoje mudrosti u jednu zakupi i reče: „Oh velika sreća! Neizmerna sreća našega premudroga i svemožnoga gospodara čeka, jer mu je od svemogučega Allaha dosudjeno, da bu svu svoju rodbinu preživel!“

Na to sultan dobrovoljno se smiešeć reče: „Hvala ti dragi prijatelj! Idi odmah k-mojemu cassiru i nek ti hiljadu dukatah izplati, jer ti si je pošteno zaslužil.“

Kad je otišel, te novce zdignul, zapitaju ga potajno dvorjaniki, kak je on do hiljadu dukatah došel, akoprem nije nikaj drugo rekel nego i on prvi gatar, koj je za to dobil sto batinah, odgovori im lukavo se smiešeći: „Reči je slobodno sve, ali je glavna stvar na koj način i kak se kaj reče.“

Vračitelj i bolestnik.

Nieki bolestnik dojde jednoč k liečniku te mu se potuži, da mu u ulih šumi i da slabo čuje. Liečnik ga pregleda i pronajde i pronajde, da ima katarrh u sriednjem uhu. Iz sim i tam izpitavanja zezna, da bolestnik rad puno žganice pije; pošto pak se katarrh neda izlečiti, ako se bolestnik jakog pila neostavi, zabrani mu liečnik od sada više žganicu piti. Kad bolestnik obeča, da se bu zabrane držal, ordinira mu kaj je bilo potrebno te ga odpusti tim nalogom, da za osem dni opet k njemu dojde, za da more pregledati kak bolest stoji i kaj je još potriebno.

Kad je osam dni prešlo, dojde bolestnik k doktoru, a ov ga poznavši i znajući, da na uhih boluja te da je glub, zapita ga malo glasneše: „No, kak je?“

„Netrebaju tak vikati gospon doktor“ — odgovori bolestnik — „ja sam njihov navuk posluhnul, nepijem više zganicu i od onog vriemena dobro čujem“.

Liečnik ga sad opet pregleda te kad vidi, da je sve u redu, dade mu mali nauk, kak se ima nadalje zadržavati te ga opet kakti zvračenoga odpusti

Nije tomu niti četrnajst danah prešlo i eto ti našega bolestnika opet pri doktoru. Ov misleći, da mu sad opet nekaj drugo fali, zapita ga navadnim tihim glasom: „Kaj bi radi dragi prijatelj?“

„Kaj su rekli?“ — zapita ga bolestnik. — „Prosim nek malo glasnije govore, jer ja opet nečujem.“

„Valjda ste opet žganicu pili?“ zapita ga liečnik.

„Jesam!“ — odgovori bolestnik — „jer od onog vriemena odkad sem dobro čul, sve kaj sem goder čul, nije bilo vriedno jedne čašice žganice, pak sem zato natrag poče piti.“

Jedno društvo je, koie hoće da pojedine narodnosti dobiju posebne sloboščine. Da bi pojedinom kraju već narodnosti vsigdi bil drugi službeni jezik, a magjarski jezik bi se zahitaval. — Ovo društvo, koje je proti jedinstvenoj politiki magjarskoga orsaga, — nemore magjarska nigdar poprijeti. Ali je dužen magjarski kormanj dati im ono, kaj ih po pravici ide, a popraviti im ono, kaj je vu upravi i vu društvu zla. A ovaj magjarski orsag, koji stoji na fundušu ravnopravnosti na proti vsakomu, koji da je jednake sloboščine, vsakomu neglededeć na věru i narodnost, potrebuje, da mu bude veren vsaki sin ove domovine prez razlike na narodnost.

Nek ideju Rumunji i Srbi vu ljepo Medjimurje se vučit, kak je treba ljubiti domovinu! Medjimurec, ako je treba, i život svoj alduje za domovinu!

Nemoramo dalko példu izkati. — Nezdavnja smo podigli i posvetili vu Prelogu Gašparičev spomenik (monument), koji je kakti medjimurski sin za magjarsku slobodu mučeničku smrt podnesel.

Hodite Rumunji i Srbi vu Med imurje i vzemite si példu i vučite se kak se ljubi domovina!

Izpisal, koj je slušal:

Jeden Medjimurec.

KAJ JE NOVOGA?

Valuta i privilegijum banke.

Ovih danah véćali su vu Budimpešti duže vremena magjarski minister-prezeš dr. Wekerle i austrijski minister financijah dr. Plener. Predmet véćanja bil je nastavek uredjenja valute i pitanje o privilegiju banke. Usljed denešnjega stanja bankovnoga pitanja nije moguće, da se nastave sa bankom formalni pregovori, ar moraju prije vsega obedve vlade biti suglasne glede osnovnih načelah, na kojih hoće, da vu buduće urede poslove sa bankom. Nedvojbeno je, da budu vlade ustanovile kakti glavno načelo ponovljenje bankovnog privilegija ter preuzimanje izplaćivanjah vu gotovom. Zvun pitanja o valuti i privilegija banke, ministri su još véćali i o zasnovanih reformah glede neizravnih porezah.

Knez primas Vaszary.

Vse budimpeštanske novine razpravljaju vezda o pozdravnom govoru, kojim je knez primas Vaszary vu Balassa Gyarmatu pozdravil Nj. Veličanstvo. Knez-primas spomenul je tim povodom i cirkveno-političke reforme, kojimi da suzuju prava cirkve i da su zato bolno dirnuta srca katolikah, ali je nadonal, da ako ti zakoni budu i vpeljani, da to ipak neće potresti njihovu podaničku vjednosti. Ova dva pašuša primasova govora predmetom su novinarskih razglabanjah ter jih budimpeštanske novine tumače vsaki sa svoga stanovišta. Liberalni i radikalni ljstovi (novine) misle, da se je knez-primaš tim govorom za uvěk odrekel vodstve agitacije proti cirkveno-političkim zakonom, dočim klerikalni listovi misle, da je ovaj govor najbolši dokaz, da se bude knez primas povrnul vu svoje staro kolo. Odgovor Nj. Veličanstva bil je jako topel, ali se ni iz daleka doteknul pitanja cirkveno-političkih reformah Kralj je samo opomenul svećenstvo, da uztraje u vjernosti prema kruni i ljubavi k domovini. Nekoje novine smatraju odgovor kraljev dokazom, da budu ci kveno-politički zakoni potvrdjeni.

Vu Budapešti. 18. septembra.

— Izmedju magjarskoga i austrijskoga ministra trgovine vode se već nekoliko danah pregovori glede dunavskog parobrodarskog društva i prelaza južne željeznice vu državnu upravu. Kak „Pester Lloyd« doznaje, postignuto je suglasje vu vsih točkah ter će se zaključki ovih danov objelodaniti.

— Vu Budimpešti iezzval je govor prezeša magjarske delegacije, grofe Tisze, vu prvoj sednici delegacije senzaciju i vnogo komentarah. Natjcanja o neopravdanih izvanjskih uplivih tendencioznim su načinom protegnuta sad na Rumunjsku sad na rimsku kuriju, a dapače i na grofa Kalnokya. Većina, kak se pripověda, i nije zadovoljna s tim pasusom Tiszina govora, a novine opozicije dovode ga vu savez s govorom Kolmana Tisze Velikom Varadinu te naslućuju vu njem intrigu proti kabinetu Wekerlevom. Čim se, da bude posljedica vsemu tomu, da se vu magjarskoj delegaciji povede mirna umjerena diskusija i time odstrani vsaki žalec. Stranka grofa Aponyia oglašuje vu svojih organih da neima nikakova povoda, do oponira grofu Kalnokyu, pak da bude prepustil tak zvanoj „Tiszinoj kliki«, neka vnogu komentovanu izjava grofa Tisze dopelja u sklad s predstojećim votumom poverenja grofa Kalnokya vu odboru za vanjske posle.

Urednje granice na Visli i Sanu.

Uredaje granice na Visli i Sanu izmedju Rusije i austro-magjarske monarkije napreduje vrlo dobro. Kak javljaju iz Petrograda, ruska vlada je sklona, zadovoljiti po mogućnosti željam, kaj su ih austro-magjarski delegat izjavili vu zadnjoj konferenciji stalnog medjunarodnog povjerenstva (komišije) za uredjenje Visle i Sana. — Kak javljaju telegrafično iz Petrograda, vu ruskih merodavnih krugovih je prestolni govor Nj. Veličanstva delegacijam izazval najbolši utisak, i da učvršćuje nade (ufanja) na vseobći evropski mir. Novine „Novoe Vremja«' veliju, da su izjave kralja i cesara Ferencz Jožefa i njegove vlade o političkim odnošajima evropskih državah najbolji dokaz, kak je mir vsim jednako potreben i dobro došel, a tim oseguran.

Kakova slova da rabe slagari za razni slog?

Objave poroda — „petitom«, věsti o kursu „cursivom«, věsti o zlatom gostuvanju — „antiquom«, za senzacionalne věsti o razpitanju ženitbe najspretneša je — »fraktura«, za razmatranja o financialuih i orsačkih dugov — „borgis«, za izvěštaje o kazališnih zvězdah — diamant«, za govore popoldašnjih

---

Velika prevejanost tatov.

Pri jednom bogatašu u Rimu su tati razbili stan, to odnesli, kaj je samo moći bilo odnesti, ali u naglosti ipak nisu bili moguće sve kištice i kutanjke pregledati, te im je tak jedna velika banknota od 500 lira neopažena na svojem miestu ostala. Sve novine su o toj velikoj kradji pisale a med ostalim i napomenule, da su tom prigodom tati banku od 500 lirah neopaženu onde ostavili.

Kratko vrieme za tim dojde k-tomu bogatašu jedan gospon, koj se kakti tajni policista mu predstavil i povedal, da je policija već na tragu tatom, a njihov jedan pomočnik da je dapače i ulovljen te je već i sve priznal.

Bogataš se je na to kruto razveselil. — „Ulovljeni« — tak pri me policista dalje pripoviedati — „tvrdi, da su tati i sa krivotvoritelji novac u savezu. Radi toga je još posebna iztraga potrebna, jer ulovljni tvrdi, da su tati i njihovu gospodine banknotu od 500 lirah odnesli, a za da ju budu mogli lahko zmeniti prije nego nego se za tatbinu zeznalo, podmetnuli su njim jednu krivotvorenu.

„A jeli moguće — kaj mi to povedaju« — zakrči obkradjeni i donese iz druge sobe rečenu banku.

„Izailja!« — veli policista, poklamkam bi banku točno od svih stranah bil pregledaval — „Ova banknota je izbilja sumnjiva — papir nekak čudno pod prati ruži«.

„Nije moguće!« odgovori okradjeni.

„Znaju kaj gospodine?« — nadalje policista — „Oni ovu banku nek neizdadu, jer bi mogli veliku odgovornost na se potegnuti, nego ju nek pošalju na oblast, onde se bu odmah ustanovilo, jeli je banka prava ili krivotvorena. Neka svoju kuharicu z-menom pošalju, ja i onak sad idem k oblasti, i za pol ure budu znali, jeli je banka prava te im ju u tom slučaju kuharica natrag domov donese. Ili pak je krivotvorena, u kojem slučaju banka pri oblasti ostane a kuharica će njih o cielom obaviestiti, za da budu mogli odmah potrebne korane poduzeti.«

Tak je bilo i včinjeno! Policista vzeme sumjivu banku k sebi, kuharica se obleče i ide sa policistom k-oblasti, a obkradjeni doma zvedljivo čeka na povratak kuharice, za da bu na čistom glede svojih 500 lirah.

Za pol ure dojde kuharica natrag, ali bez banknote. Policista joj je na pijacu „Via Nationale« med mnošinom u stiski zginul te ga više nije mogla najti.

Sad odbeži okradjeni bogataš sam k-oblasti pitat, kaj je na stvari, ali tu o svemu nitko ništ znal nije te je okradjeni bogataš došel do osviedočenja, da su tati ono, kaj su prvi krat pozabili, sada nadomestili i zaboravljenu banknotu si naknadno odnesli.

Dogodjaj.

U Peštu nadojde jedan stranjski gospon na jedno miesto, gde mnogo ljudstva bilo zakupljeno. Neznajući kaj ta hrpa ljudih znamenuje, ide bliže i zapita onde stojećega šoštarskoga inuša, kaj se je zgodilo.

„Ah dragi gospone, strašno!« — odgovori ovaj — „Borba za obstojanjen! — Dva su na miestu ostali!«

Gospon ves blied pita dalje: „Ah za Boga miloga, pak kak se je to zgodilo?«

„Posve jednostavno« — odgovori mali šoštar — „Jeden officir je došel se je hotel s fiakerom dalje peljati, ovde su dva stali, i on namegne jednomu, da se hoče vozit. Sad se ova dva počmu svaditi, koj ga bu vozil, jer svaki od njih je tvrdil, da se njemu namegnul. U tom dok se ova dva svade, vozi se jedan tretji, slučajno prazen mimo, ovoga officir zadrži, sedne u kočiju i odpelja se daljet a ova dva su tu na miestu ostala, gde su bila«.

Em. Kollay

govornikah — „cicero," za pikantne notice iz kazalistnog světa — „corpus". Věsti o vulovljenju, zatvoru treba slagati „vu zapor. kah", věsti o Deveovu oklopu — „probušeno", vse věsti o manevrih — „stegnuto", a vse laži — »mastno".

Šesto čutilo.

Ovih danah zestana se vu Beču 66 kongres njemačkih prirodoslovacah i doktorah, koji već ljeta 1832. i 1857. ondi věćal. S kongresom bude skopčana i medicinsko prirodoslova izložba, koja je već vu nedelju odprta vu ljepih prostorijab bečkog sveučilišta ter izazivlje obću senzaciju, Izložba ima tri děla: Obći prirodopisni oděl, historički oděl, i oděl srědnjih školah.

Vu prvom odělu nahadja se vnožina aparatah i modelah, a medju njimi zanimaju vse krugeve najviše predmeti fiziologiskog zavoda bečkog sveučilišta, koji predočuju modele funkcijah novo odkritog šestog čutila, tak zvanog čutila ravnoteže. Ovo su čutilo odkrili profesor Mach vu Pragu i dr. Breuer vu Beču. Šesto čutilo je ono, koje omogočuje, da se i zaprtimi očmi moremo vu prostoru znajti. Uništi li se ov organ, neznaju betežniki, da li se nahadjaju gori ili dolji ter nemreju ravno iti.

Brzi vlak (šnelcug) Beč-Cheb.

Bilo je već govora o novogradjenoj lokomotivu za šnelcuge, kaj ih kani prezeš Bilinski vpeljati na državnih austrijskih željeznicah. Vezda je izpeljana i glavna próba. 18. septembra vu jutro ob 9 vur 44 minute uredjen je i poslan prvi za próbu šnelcug iz Aeča vu Cseb, ter je stigel onamo ob 2 vur 50 minut po poldan. Prevalil je anda put od 455 kilometrov za 6 vur i 5 minut, doklam dovezdašnji šnelcugi trebaju za taj put 9 vur i 20 minut. Cug je anda popréčno za vuru prevalil 75 kilometrov ter je prišparal 9 vure i 18 minut navadne vožnje. Novi cug imal je lokomotivu i pet vagonah, a vozili su se na njem dvorski savjetniki Bischof Kargl i Pichler, prometni direktor Gerstl i inšpektor Glück. Uspjeh je vse tak zadovoljil, da se bude već buduće protuljetje vpelalo pet ovakvih lokomotivah vu promet Medtimtoga je s istom lokomotivom prevaljen put od Wesselya do Gmünda tak, da je mašina za jednu vuru prebežala 110 kilometrah, pak se more očekivati, da se bude na taj način ves osobni promet preobrazil.

Duhan vu Dalmaciji.

Ljeta 1893. bilo je vu Dalmaciji 7852 gojiteljah duhana, koji su pripovali 20,556 784 strukah (kitešov) duhana, ter prodali državi duhana 649·108 kilograma. Za tekuće ljeto dozvoljeno je pováti 31,600 kitéšov.

Pivo vrčtvao proti otrovanju.

Vzeme se oveća kavinska žlica toli i za pol toga muštarde, pak se to rezmuti vu kuplci vode i da betežniku. Od toga bu nastalo bluvanje, a za tim se da betežniku belanjek od jajca i šalica dobre črne kave.

Franjevački klošter vu Sarajevu.

16. septembra posvečen je svetčanim načinom novi samostan (klošter) Franjevacah vu Sarajevu. Posvetu je obavil nadbiškup Stadler, koji je i mešu služil i prodekoval. Na korušu popěvali su preparandisti. Novi klošter sagradjen je vu gotskom štilu, ima 42 sobe, nekoliko dvoranah, ljepu kapélu i prestran refektorij.

Kristuš i sv. Peter.

Kristuš sveti, Peter,
Dok su tu živeli,
Velku siromaštvo,
Oni su terpeli,

Več gladni i žednji,
Po svetu hodili,
Po pesku, kamenju,
Jesu se trudili.

Brege i doline,
Jesu prehodili,
Po celi dan nesu,
Jeli niti pili.

Sve dobre dušice,
Oni su izkali.
Dobroga tolnača,
Navuka jim dali.

Na jedno guvno jenkrat,
Ravno su dospeli,
Kad mlatci k obedu
Iti jesu šteli.

Obed je bil fini,
I — to mastna pura,
A kre pure bila,
Z vinom je čutora.

Prijatelji mlatci!
Daj tak dobri bili,
Kaj bi nas putnike
Malo nahranili.

Bog bi vam dal mertuk,
Obil za dobiti,
Da bi vi nas šteli,
Malo okrepiti.

Ali mlatci nato
Hudi su postali,
I s cépi iz guvna,
Su je pretirali.

Kristuš jim je onda,
Mahom ovo zrekel,
Da več mlatec vino,
Ščutore na vlekel.

Ar pečenku nebu
Mlatec više imal,
Nego sira, luka,
Kruha se bu vžival..

Jesti bude moral,
Više pute trenca,
Za napitek bude
Imal vodu z denca.

A žitka nijednoga,
Nebu čisto zmlatil,
Makar bi svu slamu
On na nikaj spravil.

Takvu su kaštigu
Mlatci zadobili.
Siromašne darujte
Čitatelji mili!

Kristuš svetim Petrom,
Tak terpe teškoče,
Od tud odputuju,
Do mlinarske kuče.

Mlinar prav na pragu,
Južinu užije,
Suhi krušec jede
Hladnu vodu pije.

O prijatelj mlinar,
Ako Boga znate,
Da malo nam putnim
Vi južine date.

Mlinar gori stane,
Nuter v kuču teče,
I — pečenu gusku
S police on vleče.

V jednom kutu kuče,
Zmore polič vina,
Tak podvori Petra,
I Božjega Sina.

Zatem Jezus Kristuš
Ruku zdigne gori,
Za to sve mlinare
Lepo blagoslovi.

Potem mlinar nigdar,
Siromaštva nab vžival,
Kruha, mesa, vina,
Dosta bude imal.

Samo Kristuš reče
Jošče jedno ondi:
Svaki mlinar meru
Naj pravično vodi.

Onda bu posmrti
Z menom v nebu bival,
Gde bu se veselja,
Nebeskoga vžival,

Sada ova pesma
Imala bu kraja,
Nam Bog daj dobiti
Nebeskoga raja.

Láczkovics Tamás.

Nekaj za kratek čas.

Vernost.

Vu našega svetlog kralja,
Ima dost vojnika,
Vse junaki, bistri morki,
Vseg kraljestva dika.

Vsaki soldat pěva, strělja,
Brani dom i kralja,
Kad vu boju koji pane,
Pane kako valja,

I ja imam tvog soldata,
Kom sam srce dala,
Žujim ću srećna vu boj pojti,
Makar sto put pala.

—

Pred sudom.

Sudec; „Nije dosta, da ste iz oštarije vušli, a niste vaš račun platili, nego ste još dvě žlice sobom odnesli".

Obtuženi: „Ja sam to do duše včinil, ali samo vu poštenom nakanenju."

Sudec: „Kakvo je to „pošteno nakanenje" moguće?"

Obtuženi: „Boše moj, zevsema pošteno, — ja sam hotel žlice založiti, kaj bi mogel račun platiti."

—o

Jako ljepo.

Jeden muž izvlekel je jednoga gospona iz vode.

Gospon: „A znate li vi, komu ste vezda življenje oslobodili (spasili)? Vašemu tisztartóvu!"

Muž: „Pa kaj zato, prosim ih, naj ai neteru glavu, im je jen vrag, — da su se oni vtopili došel, bi drugi, morti još tri put gorši."

Priredil:

Glád Ferencz.

LOTERIJA Graa 22-ga septembra 1894
46 9 79 47 65

Gabona árak. — Cena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	5.70	—
Zab	Zob	5.50	—
Rozs	Hrž	4	50 —
Kukoricza ó	Kuruza stari	5	— 6 20
„ uj	“ novi	6.	— 0 5
Árpa	Ječmen	5	25 - 550
Fehér bab uj	Grah beli	8.	—
Sárga » »	» žuti	7.	—
Vegyes » „	» zmešan	5	80
Lenmag	Len	10.	-
Bükköny	Grahorka	6.	—

VASUTI MENETREND
CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	Óra	Perez	Gyors- pósta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
»	Délben	11	39	„
»	Éjjel	10	07	postav.
»	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	6	06	postav.
»	Délután	4	15	„
»	Éjjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
»	Délután	4	20	„
Varazsdig	Este	10	17	»
„	Délben	11	44	„
Bobára	Reggel	6	05	»
Egerszegre	Délután	4	28	„
Érkezik				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
„	Délután	4	01	„
„	Éjjel	1	14	gyorsv.
»	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	36	gyorsv.
»	Délben	11	29	postav.
»	Éjjel	9	55	„
Varazsdról	Reggel	4	22	vegyesv.
»	Délután	3	50	„
Zágrábból	Délelött	11	17	„
„	Este	9	30	„
Egerszegről	Délelött	8	52	„
Bobáról	Este	9	42	„

Nyilttér.*

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelök lakására közvetlenül szállit fekete, fehér és szines selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vammentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minöség és 2000 különböző szin és árnyalatban.) Minták postafordultával küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezölapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelösséget a Szerk.

ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF
Glavni surednik
GLÁD FERENCZ

4652. tk. 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság, mint telekkönyv hatóság közhirré teszi, hogy az államkincstár végrehajtatónak, Zsganecz Balázs és neje Hukl Mária dráva-szent-mihályi lakósok végrehajtást szenvedettek illetve örököseik elleni 68 frt 78 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. jbiróság) területén lévő dráva-szent-mihályi 22. tk. 42/a és dráva-szent-mihályi 246. tk. 42/b hrzi sz. a. ingatlan együttesen egy becsárban vagyis 516 frtban az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1894. évi október hó 22. napján d. e. 10 órakor

a drava-szent-mihályi községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881 : LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §.ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 : LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság, mint tlkvihatóság.
Csáktornyán, 1894. évi aug. hó 15-én.
593 1—1

4584 tk. 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy az államkincstár végrehajtatónak, — Vinczetics János és neje Novák Mária végrehajtást szenvedők elleni 21 frt 35 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék — (a csáktornyai kir. járásbiróság) területén lévő dráva szt.-mihályi 115 tk. 30|a hrsz. a. 208 frt; 80/a hrsz. a 53 frt; 123/b hrsz. a. 30 frt; 176/c hrsz. a. 130 frt és 266/8 hrsz. a. 141 frtra becsült ingatlanokra az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1894. évi október hó 16 ik napján délelötti 10 órakor

a dráva-szt.-mihályi községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltás áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3383 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 : LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság.
Csáktornyán 1894. augusztus 9.
590 1—1.

HIRDETMÈNY.

1000 résztvevöből egyenkint 100 frt befizetendö összeggel

közös tőzsdei spekulatiók keresztülvitelére egy társaság állittatik össze.

Ily módon egy 100.000 frtnyi töke hozatik össze,

melylyel a jelenlegi kedvező tőzsdei helyzetnél nagy eredményeket lehet elérni a nélkül, hogy, mint a kis tőkénél, a tőzsdei áramlatok veszélyének ki lenne téve.

A betét jótáláson kivül még 5%-kal kamatozik.

Alulirott bankház által keresztülvitt operatiókról a résztvevők, közvetlenül a kivitel után egyidejüleg fognak értesittetni, az elért nyereség pedig havonta elszámoltatik és kifizettetik.

Belépési nyilatkozatok

Kanitz M. E. bankházához Budapesten

Kis hid-utcza 8. (alapittatott 1865-ben)

intézendők, melyhez **10 frt** melléklendő, mely után az eredeti okmány **90 frt** utánvétellel küldetik el.

Kik esen konsortiumba, a részesedés csekély volta miatt, nem akarnak belépni, saját nagyobb spekulatióiknak keresztülvitelére fentnevezett bankháznál, külön számlát nyittathatnak maguknak, és azon előnyben részesülnek, hogy a konsortium szakszerüen keresztülvitt operatióiból, saját javukra forditható tájékozást meritheznek.

591 1—1

Védjegy.

Pántlika gilisztа

fejestől

6 percz alat teljes biztonsággal a gyomorból feltétlenül kihajtatik a pálrány tokocskák által. Eredeti minőségben egyedül **csakis**

SCHNEIDER JÓZSEF

gyógyszerésznél kapható Resiczán (Délmagyarország). E kitünő gyógyszer biztos hatásáért jót állunk. Életkor megadása szükséges; utánzástól törvényesen védve van.

Egy eredeti doboz **ára 3 frt 50 kr.**

Postautánvét mellett az egész világon szétküldetik.

592 1—5

Szagtalan és nyomban szárадó

Valódi csakis fél és 1 Kilos üveg-palaczkokban.

határozottan Christoph-féle lakk kérendő.

Christoph Ferenc

SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtathassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestéknek és az olajtakknak sajátja, elkerültetik. Emellett a használata olyan egyszerü, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgygyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymázt,

sárgásbarnát és **mahagonibarnát**, mely akár csak az olajfesték födi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy uj pallóra. **Teljesen befödi minden foltot, korábbi mázolást** stb; van azután

'iszta fénymás (szinezetlen)

uj pallókra és **parkettre**, mely csupán fényt ad. Különösen parkettre s olajfestékkel már bemázolt egészen uj pallókra való. Csak fényt ad, emiélfogva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszög mtr. (két középnagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9½ márka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A beváshárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint **1850 éve létező gyárimányt** sokfelé utánozzák és hamisítják, a sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K. Berlin. Zürich.

Csáktornyán:

GRANER TESTVÉREKNÉL.

Kiadò lakás.

Csáktornyán a Széna-téren ifj. ***Neumann Miksa*** (előbbi Hochfluss)-féle házban egy ***két szoba, konyha éléskamra*** stb. álló

utczai lakás

azonnal kiadó.

Bővebbet a háztulajdonos

ifj. ***Neumann Miksánál***

Csáktornyán.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

Legjobb szerkezetü svájczi zsebórák.

POLLÁK BERNÁT

órás és ékszerész Csáktornyán,

Föter, az uj takarèkpénztár épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA-,

arany,- ezüst- és chinai ezüst-áru

raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsò árakért.

Minden e szakmába vágó javitásokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközlöm.

Fali ingaórák.

Olcsó árak mellett

NEMZETI UJSÁG.

A **„Nemzeti Ujság“** alig hogy megindult, máris önérzettel mondhatja el magáról, hogy őszinte szókimondásával, csürés-csavarást nem türő ellenzéki irányával oly sikert ért el, minőkkel kevés lap dicsekedhetik.

A **„Nemzeti Ujság“** hiven törekszik arra, hogy a mit programmjában igért, becsületesen be is váltsa. Megalkuvást nem ismerő módon, nyiltan és egyenesen harczolni a jelenlegi kormányrendszer ellen, nem tartva szem előtt mást, mint a magyar nemzet jogos érdekeit.

A **„Nemzeti Ujság“** azon van, hogy pontosan és gyorsan informálja olvasóit minden eseményről. Levelezői vannak az Ország minden helységében s a kontinens minden fontosabb pontján, ugy, hogy a Nemzeti Ujság a legelső forrásokból nyervén értesüléseit, hirszolgálat dolgában bátran kiállhatja a versenyt minden más hirlappal.

A **„Nemzeti Ujság“** vezérczikkeit a felelős szerkesztőn kivül gróf Apponyi Albert, Horánszky Nándor, Bartha Miklós, Bolgár Ferencz, Botlik Lajos, Dézsy Zoltán, dr. Sághy Gyula, gr. Zichy Jenő, dr. Acsády Ignácz, Benedek Elek, stb. irják.

Tárczarovatába legkiválóbb iróink dolgoznak, köztük: Benedek Elek, gr. Bethlen Miklós, Tóth Béla, Hock János, Brassai Sámuel, Bede Jób stb.

Kiváló gondot fordit a **»Nemzeti Ujság«** arra, hogy minden egyes rovatában élvezetes olvasmányt nyujtson olvasóinak. Van kiváló gonddal szerkesztett újdonsági, tanügyi, egészségügyi, közgazdasági rovata. Nagy figyelemmel viseltetik a **»Nemzeti Ujság«** a vidéki élet minden ügyes-bajos dolga iránt. Hetenkint egyszer, vasárnapon a Nemzeti Ujság

divat

mellékletet ad. Azonkivül minden péntekjén adja

a gyermekszobában

czimü rovatot.

A „Nemzeti Ujság“ felelős szerkesztője: **GÜNTHER ANTAL**

A „Nemzeti Ujság“ helyettes szerkesztője: **SZEREDAI LEÓ.**

A „Nemzeti Ujság“ előfizetési ára:

Egész évre	**14 frt.**	**Negyedévre**	**3 frt 50 kr.**
Félévre	**7 frt.**	**Egy hóra**	**1 frt 20 kr.**

Egyes szám ára 4 krajczár, vidéken 5 krajczár.

A „NEMZETI UJSÁG“
szerkesztősége:
Budapest, VI., Petőfi-utcza 16. szám.

A „NEMZETI UJSÁG“
kiadóhivatala:
Budapest, VI., Nagymező-utcza 25. sz.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyán.